

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 12/3/2019
Αριθμ. Πρωτ.: 199/36215

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Μέτρα για την αντιμετώπιση των "ελληνοποιήσεων" και την προώθηση της "Φέτας"»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 5869/20-2-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Νικολόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τις τιμές παραγωγού των κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως είναι το γάλα, σημειώνεται ότι τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά οι εν λόγω τιμές είναι ελεύθερες και διαμορφώνονται σύμφωνα με τους βασικούς κανόνες της αγοράς (προσφορά και ζήτηση). Οποιαδήποτε παρέμβαση του κράτους στη διαμόρφωση των τιμών είναι ασυμβίβαστη προς την ενωσιακή νομοθεσία.

Σε κάθε περίπτωση αποτελεί αντικείμενο συνολικότερης διερεύνησης ο έλεγχος της λειτουργίας του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά, τα φαινόμενα αισχροκέρδειας, αλλά και οι τυχόν εναρμονισμένες πρακτικές, πεδία αρμοδιότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και, κατ' επέκταση, του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, προς το οποίο έχει διαβιβασθεί η αριθμ. πρωτ. 5879/20-2-2019 ιδίου περιεχομένου Ερώτηση από τον ίδιο Βουλευτή.

Όσον αφορά στις δράσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) για την προστασία τόσο του εισοδήματος των Ελλήνων παραγωγών όσο και του καταναλωτή από αθέμιτες πρακτικές, σημειώνεται ότι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ πραγματοποιούνται διαρκείς έλεγχοι στη διακίνηση γάλακτος και προϊόντων γάλακτος βάσει:

- της αριθμ. 175180/15-7-2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 296113/2006 (Β' 1414) Κοινής Υπουργικής Απόφασης με θέμα 'Μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, αξιοποίησης, μεταποίησης, τυποποίησης, διακίνησης και εμπορίας για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα'» (Β' 1721/2-8-2011)

και

- της αριθμ. 1678/111284/14-10-2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λεπτομέρειες εφαρμογής της υπ' αριθμ. 175180/2011 (Β' 1721) Κοινής Υπουργικής Απόφασης και ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικτυακή σύνδεση επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα στο πληροφοριακό σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ» (Β' 2257/20-10-2015).

Αναλυτικότερα, οι δράσεις των εποπτευόμενων από το ΥΠΑΑΤ αρμόδιων φορέων έχουν ως εξής ανά φορέα:

ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ

Όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, ανάλογα με τη δραστηριότητά τους, υποχρεούνται να υποβάλουν ηλεκτρονικά στην εφαρμογή ΑΡΤΕΜΙΣ που έχει αναπτύξει ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ [σχετ. η προαναφερθείσα αριθμ. 1678/111284/14-10-2015 ΥΑ]:

- τις Μηνιαίες ή Ετήσιες Δηλώσεις Εισκομισίων Γάλακτος,
- τις Μηνιαίες ή Ετήσιες Δηλώσεις Ισοζυγίου Γάλακτος (Μ.Δ.Ι.Γ.) και
- τις Μηνιαίες Δηλώσεις Προμήθειας ειδών γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων (Μ.Δ.Π.Γ.).

Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ διαθέτει όλα τα στοιχεία που αφορούν τόσο στις ποσότητες αγελαδινού, πρόβειου και γίδινου γάλακτος που παράγονται στην Ελλάδα, όσο και στις ποσότητες κάθε μορφής γάλακτος που εισάγονται, καθώς και τα προϊόντα στα οποία αυτές χρησιμοποιούνται.

Σκοπός των ισοζυγίων γάλακτος είναι ο έλεγχος:

- της νόμιμης χρήσης όλων των ειδών γάλακτος στα διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα,
- της τήρησης της συμβατικής τους υποχρέωσης για μη χρήση πρώτων υλών προέλευσης τρίτων χωρών για παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων σε εγκαταστάσεις μεταποίησης που έχουν επιδοτηθεί από εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα,
- της ορθότητας των ισχυρισμών για τη γεωγραφική προέλευση της πρώτης ύλης που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή συγκεκριμένων γαλακτοκομικών προϊόντων και
- της διακίνησης, διάθεσης και παράδοσης υποπροϊόντων γάλακτος.

Μετά την επεξεργασία των δηλώσεων του ισοζυγίου γάλακτος, εκδίδεται πληθώρα στατιστικών πληροφοριών σχετικά με τα παραγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα, την πρώτη ύλη που χρησιμοποιήθηκε κ.ά.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι οι επιχειρήσεις γάλακτος έχουν το δικαίωμα να πραγματοποιούν αγορές γάλακτος, οι οποίες δηλώνονται στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ως Γάλα Ελληνικό, Γάλα Ευρωπαϊκής Ένωσης, Γάλα Τρίτων Χωρών, σε όποια μορφή και από όποια χώρα επιθυμούν, αρκεί να τεκμηριώνουν σε ημερήσια βάση την ανάλωσή του ανά προϊόν. Τα παραπάνω αποτελούν αντικείμενο των ελέγχων που διενεργεί ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

Σε ό,τι αφορά στους ελέγχους των Μ.Δ.Ι.Γ., αναφέρονται τα ακόλουθα:

- το 2015 πραγματοποιήθηκαν 120 έλεγχοι σε επιχειρήσεις, από τους οποίους οι 38 παρουσίασαν ευρήματα, έγιναν συστάσεις σε 28 περιπτώσεις και εισήγηση επιβολής προστίμου για 10 επιχειρήσεις,
- το 2016 πραγματοποιήθηκαν 263 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος, από τους οποίους οι 105 παρουσίασαν ευρήματα, έγιναν συστάσεις σε 76 περιπτώσεις και εισήγηση επιβολής προστίμου για 29 επιχειρήσεις,
- το 2017 πραγματοποιήθηκαν 198 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος, από τους οποίους οι 72 παρουσίασαν ευρήματα, έγιναν συστάσεις σε 51 περιπτώσεις και εισήγηση επιβολής προστίμου για 21 επιχειρήσεις και
- το 2018 πραγματοποιήθηκαν 228 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος από τους οποίους οι 73 παρουσίασαν ευρήματα, έγιναν συστάσεις σε 60 περιπτώσεις και εισήγηση επιβολής προστίμου για 13 επιχειρήσεις (τρεις πρόσθετες υποθέσεις είναι σε εξέλιξη).

Παράλληλα με το δείγμα ελέγχων έγιναν έλεγχοι αποθεμάτων σε 24 επιχειρήσεις από τις μεγαλύτερες σε παραγωγή Φέτας, στο πλαίσιο διερεύνησης της υπόθεσης ότι τα υψηλά αποθέματα τυριού Φέτας ΠΟΠ των εταιρειών μεταποίησης γάλακτος οδηγούν σε συμπίεση των τιμών του αιγοπρόβειου γάλακτος, χωρίς, ωστόσο, να αποδειχθεί κάτι τέτοιο.

Επίσης, σημειώνεται ότι έλαβαν χώρα έκτακτοι αιφνιδιαστικοί έλεγχοι σε βυτία μεταφοράς γάλακτος κατά την παράδοσή τους στις επιχειρήσεις, με ταυτόχρονη δειγματοληψία και επιβεβαίωση της μεταφερόμενης ποσότητας στα Εργαστήρια Ελέγχου Ποιότητας Γάλακτος του Ε.Λ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ (φυσικοχημικές αναλύσεις, εξακρίβωση είδους γάλακτος).

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι το ΥΠΑΑΤ έχει θεσπίσει με την αριθμ. 261611/07-03-2007 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης, Οικονομίας & Οικονομικών, Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Καν. (ΕΚ) 510/2006 του Συμβουλίου της 20^{ης} Μαρτίου 2006 “για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων” και του Καν. (ΕΚ) 1898/2006 της Επιτροπής της 23ης Δεκεμβρίου 2006 “σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού υπ’ αριθμ. 510/2006 για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων”» (Β’ 406/22-3-2007), σύστημα πιστοποίησης και ελέγχου των προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ), στην κορυφή των οποίων βρίσκεται η “Φέτα”. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ έχει οριστεί ως ο αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο και την πιστοποίηση των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ.

Επίσης, οι επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν τις Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ και πιστοποιούνται από αυτόν για τη χρήση των ενδείξεων, τόσο στο στάδιο της παραγωγής τους πριν από τη θέση των προϊόντων αυτών στην αγορά, όσο και στα σημεία πώλησής τους.

Οι διαδικασίες ελέγχου σε ό,τι αφορά στα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ καλύπτουν τις απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού Πλαισίου και διασφαλίζουν την ανάδειξη των ελληνικών προϊόντων.

ΕΦΕΤ

Τα θέματα που αφορούν σε αντιμετώπιση φαινομένων νοθείας και απάτης, αποτελούν διαχρονική προτεραιότητα του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ) κατά τη διεξαγωγή των επίσημων ελέγχων στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, τους οποίους ελέγχους διενεργεί ο εν λόγω Οργανισμός με την πραγματοποίηση συντονισμένων και στοχευμένων δράσεων και τη συνεργασία με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες, όπου κριθεί απαραίτητο, τόσο σε επίπεδο παραγωγικών εγκαταστάσεων, όσο και σε καταστήματα λιανικού εμπορίου και μαζικής εστίασης, με στόχο την προστασία και την αποτροπή φαινομένων παραπλάνησης των καταναλωτών.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΕΦΕΤ:

(http://www.efet.gr/portal/page/portal/efetnew/consumers/official_audit) και

(<http://www.efet.gr/portal/page/portal/efetnew/library/plans>).

Ειδικότερα, το έτος 2019, στα προγράμματα εργαστηριακού ελέγχου έχει προβλεφθεί έλεγχος νοθείας της φέτας. Σημειώνεται δε, ότι σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνονται μη συμμορφώσεις, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Όσον αφορά στην ελληνοποίηση γαλακτοκομικών προϊόντων, με την αριθμ. 3^η/22-2-2019 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΦΕΤ, επιβλήθηκαν σε δύο (2) επιχειρήσεις πρόστιμα συνολικού ύψους 67.570 € για ελληνοποίηση γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων και άλλες παραβάσεις. Γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα προερχόμενα από άλλα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. διοχετεύονταν σε βιομηχανίες γάλακτος της Βορείου Ελλάδος και, στη συνέχεια, σε διαφορετικό τυροκομείο, χωρίς να επισημαίνεται η προέλευση και με τρόπο, ώστε να δημιουργείτο η αναληθής εντύπωση στον καταναλωτή ότι είναι ελληνικής προέλευσης. Οι έλεγχοι στην αγορά γάλακτος συνεχίζονται με τη συνδρομή των συναρμόδιων υπηρεσιών. Ο ΕΦΕΤ είναι αποφασισμένος να καταβάλει κάθε προσπάθεια για να προστατέψει τον Έλληνα κτηνοτρόφο και τον Έλληνα καταναλωτή που επιθυμεί να καταναλώνει τα εγχώρια εξαιρετικής ποιότητας γαλακτοκομικά προϊόντα.

Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω αναφερθέντα αφορούν στον συστηματικό, τακτικό έλεγχο στην αγορά του γάλακτος, ενώ πραγματοποιούνται με συνέργεια δράσεων και συνασπισμό δυνάμεων από μικτά ελεγκτικά κλιμάκια όλων των φορέων του ΥΠΑΑΤ, όπως και σε άλλες κατηγορίες τροφίμων, έκτακτοι στοχευμένοι έλεγχοι με τη συνδρομή και άλλων φορέων και θεσμών, όπως του Συντονιστικού Κέντρου Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ).

Όσον αφορά στην ενίσχυση των ελέγχων για τις παράνομες ελληνοποιήσεις γάλακτος, σημειώνεται ότι πρόκειται για θέμα που αφορά σε όλα τα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται και τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ. Προκειμένου να εντατικοποιηθούν οι διασταυρωτικοί έλεγχοι, είναι απαραίτητος ο συντονισμός πολλών υπηρεσιών και φορέων [π.χ. Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ), Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, Τελωνεία, ΕΦΕΤ κ.λπ.].

Σε κάθε περίπτωση, το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων), έχοντας ως στόχο την πάταξη της παραβατικότητας, μελετά ήδη τους τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του εν λόγω ελεγκτικού μηχανισμού, ενώ σχετικό σχέδιο ΚΥΑ, το οποίο προβλέπει την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται ο εντοπισμός των διαφόρων παραβάσεων και η επιβολή των αντίστοιχων διοικητικών κυρώσεων με αυστηρότητα και σε μικρότερο χρονικό διάστημα, βρίσκεται στο στάδιο των υπογραφών.

Επισημαίνεται ότι, πέραν των απαιτούμενων στοχευμένων επίσημων ελέγχων που εξυπηρετούν στην προστασία των ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων και της ελληνικής κτηνοτροφίας, ένας τρόπος αντιμετώπισης της ανισότητας μεταξύ των κτηνοτρόφων και των αγοραστών γάλακτος ως προς τη διαπραγματευτική τους δύναμη, που συνδέεται τόσο με τη διαμόρφωση και συμφωνία τιμών όσο και με τους γενικότερους όρους συναλλαγής, είναι η συγκρότηση και λειτουργία ισχυρών Οργανώσεων Παραγωγών.

Οι κτηνοτρόφοι συντονισμένοι θα έχουν τη δυνατότητα να διαπραγματευτούν καλύτερα τόσο τις τιμές των προϊόντων τους, όσο και τις τιμές και το κόστος των εισροών τους, ενώ ενωμένοι θα μπορούν να διαχειριστούν τις όποιες κρίσεις ανακύψουν, όπως την αναζήτηση εναλλακτικής διάθεσης του προϊόντος τους, εάν παραστεί ανάγκη.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι, πέραν των απαραίτητων συλλογικών δομών στο επίπεδο της πρωτογενούς παραγωγής αλλά και της μεταποίησης, είναι σημαντικό να προχωρήσει η δημιουργία μίας συλλογικής οργάνωσης, όπως μίας Διεπαγγελματικής Οργάνωσης, η οποία θα λειτουργούσε προς την κατεύθυνση του αυτοελέγχου της αγοράς του τυριού, καθώς και της στρατηγικής ανάπτυξης και προώθησής της εν λόγω αγοράς μέσα από ευρύτερη συναίνεση και συνεννόηση όλων των δρώντων στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας του συγκεκριμένου προϊόντος.

Το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και αναμένει την υποβολή αιτήματος για μία ενιαία Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Φέτας, το οποίο εκκρεμεί ακόμη από την πλευρά των φορέων. Η δημιουργία μίας συλλογικής οργάνωσης, όπως μιας Διεπαγγελματικής Οργάνωσης, που θα λειτουργούσε προς την κατεύθυνση του αυτοελέγχου της αγοράς του τυριού καθώς και της στρατηγικής ανάπτυξης και προώθησής της απαιτεί την ευρύτερη συναίνεση και συνεννόηση όλων των δρώντων στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας του προϊόντος.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΤΕΛΙΓΙΟΡΙΔΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο